नूनमेतत्समादातुं पुनरिच्छत्यधोक्षजः । यदस्य शिशुपालस्य तेजस्तिष्ठति भारत ।
विश्रुता चास्य भद्रन्ते बुद्धिर्बुद्धिमताम्वर । चेदिराजस्य कौन्तेय सर्व्वेषाञ्च महीक्षितां ।
आदातुञ्च नरव्याघ्रो यं यमिच्छत्ययं तदा । तस्य विप्रवते बुद्धिरेवं चेदिपतेर्य्यथा । १४३०
चतुर्विधानां भूतानां त्रिषु लोकेषु माधवः । प्रभवश्चैव सर्व्वेषां निधनञ्च युधिष्ठिर ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ इति तस्य वचः श्रुत्वा ततश्चेदिपतिर्नृपः । भीष्मं रूक्षाक्षरा वाचः श्रावयामास भारत ।
इति महाभारतेसभापर्व्वणि शिशुपालवधपर्व्वणि युधिष्ठिराश्वासने ऊनचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ३९ ॥
॥ शिशुपाल उवाच ॥ विभीषिकाभिर्वक्रोभिर्भीषयन् सर्व्वपार्थिवान् । न व्यपत्रपसे कस्माद्वृद्धः सन् कुलपांसनः ।
युक्तमेतत्तृतीयायां प्रकृतौ वर्त्तता त्वया । वक्तुं धर्म्मादपेतार्थं त्वं हि सर्व्वकुरूत्तम ।
नावि नौरिव संबद्धा यथाऽन्धो वाऽन्धमन्वियात् । तथा भूता हि कौरव्या येषां भीष्म त्वमग्रणीः । १४३५
पूतनाघातपूर्व्वाणि कर्म्माण्यस्य विशेषतः । त्वया कीर्त्तयताऽस्माकं भूयः प्रव्यथितं मनः ।
अवलिप्तस्य मूर्खस्य केशवं स्तोतुमिच्छतः । कथं भीष्म न ते जिह्वा शतधेयं विदीर्य्यते ।
यत्र कुत्सा प्रयोक्तव्या भीष्म बालतरैर्नरैः । तमिमंज्ञानवृद्धः सन् गोपं संस्तोतुमिच्छसि ।
यद्यनेन हता बाल्ये शकुनिश्चित्रमत्र किं । तौ वाऽश्ववृषभौ भीष्म यौ न युद्धविशारदौ ।
चेतनारहितं काष्ठं यद्यनेन निपातितं । पादेन शकटं भीष्म तत्र किं कृतमद्भुतं । १४४०
वल्मीकमात्रः सप्ताहं यद्यनेन धृतोऽचलः । तदा गोवर्धनो भीष्म न तच्चित्रं मतं मम ।
भुक्तमेतेन बकघ्नं क्रीडता नगमूर्द्धनि । इति ते भीष्म शृण्वानाः परं विस्मयमागताः ।
यस्य चानेन धर्म्मज्ञ भुक्तमन्नं बलीयसः । स चानेन हतःकंस इत्येतन्न महाद्भुतं ।
न ते श्रुतमिदं भीष्म नूनं कथयतां सतां । यद्द्वेष्टा त्वामधर्म्मज्ञं वाक्यं कुरुकुलाधम ।
स्त्रीषु गोषु न शस्त्राणि पातयेद्ब्राह्मणेषु च । यस्य चान्नानि भुञ्जीत यस्य च स्यात्प्रतिश्रयः । १४४५
इति सन्तोऽनुशासन्ति सज्जनं धर्म्मिणः सदा । भीष्म लोके हि तत्सर्व्वं वितथं त्वयि दृश्यते ।
ज्ञानवृद्धश्च वृद्धश्च भूयांसं केशवं मम । अजानन्त इवाख्यासि संस्तुवन् कौरवाधम ।
गोघ्नः स्त्रीघ्नश्च सन् भीष्म त्वद्वाक्याद्यदि पूज्यते । एवम्भूतश्च यो भीष्म कथं संस्तवमर्हति ।
असौ मतिमतां श्रेष्ठो य एष जगतः प्रभुः । सम्भावयति चाप्येवं त्वद्वाक्याच्च जनार्दनः ।
एवमेतत्सर्व्वमिति तत्सर्व्वं वितथं ध्रुवं । न गाथागायिनं शास्ति वज्र चेदपि गायति । प्रकृतिं यान्ति भूतानि भूलिङ्ग
शकुनिर्य्यथा । १४५०
नूनं प्रकृतिरेषा ते जघन्या नात्र संशयः । अतः पापीयसी चैषां पाण्डवानामपीष्यते ।
येषामर्च्यतमः कृष्णस्त्वञ्च येषां प्रदर्शकः । धर्म्मवांस्त्वमधर्म्मज्ञः सतां मार्गादवश्रुतः ।
को हि धर्म्मिणमात्मानं जानन् ज्ञानविदां वरः । कुर्य्याद्यथा त्वया भीष्म कृतं धर्म्ममवेक्षता ।
अन्यकामा हि धर्म्मज्ञा कन्यका प्राज्ञमानिना । अम्बानामेति भद्रन्ते कथं साऽपहृता त्वया ।
तां त्वयाऽपहृतां भीष्म कन्यां नैषितवान् यतः । भ्राता विचित्रवीर्य्यस्ते सतां मार्गमनुष्ठितः । १४५५